Publicatieblad
van de Europese Unie

NL
C-serie

C/2026/901

11.2.2026

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE

Richtsnoeren van de Commissie voor de uitvoering van de verklaringsfunctionaliteit voor aanbieders van mediadiensten overeenkomstig artikel 18, lid 1, van Verordening (EU) 2024/1083 (Europese verordening mediavrijheid)

(C/2026/901)

1. INLEIDING

1. Verordening (EU) 2024/1083 ([1]), hierna "de Europese verordening mediavrijheid" genoemd, voorziet in artikel 18 in een reeks waarborgen voor aanbieders van mediadiensten. Die waarborgen hebben betrekking op de moderatie van inhoud van aanbieders van mediadiensten door aanbieders van zeer grote onlineplatforms ([2]) wanneer die moderatie is gebaseerd op de toepasselijke algemene voorwaarden van laatstgenoemden. Om aanspraak te kunnen maken op die waarborgen, moeten aanbieders van mediadiensten verklaren dat zij voldoen aan een aantal elementen, zoals vermeld in artikel 18, lid 1, eerste alinea, punten a) tot en met g), van de Europese verordening mediavrijheid. Om dit te vergemakkelijken, wordt in artikel 18, lid 1, van de Europese verordening mediavrijheid van aanbieders van zeer grote onlineplatforms verlangd dat zij een functionaliteit aanbieden waarmee aanbieders van mediadiensten deze verklaring kunnen indienen.

2. Op grond van artikel 18, lid 9, van de Europese verordening mediavrijheid is de Commissie belast met het uitvaardigen van richtsnoeren ten behoeve van een doeltreffende uitvoering van de in artikel 18, lid 1, bedoelde functionaliteit. In overweging 53 van de Europese verordening mediavrijheid is aangegeven dat de richtsnoeren moeten bijdragen tot het tot een minimum beperken van het risico op mogelijk misbruik van die functionaliteit, met name door aanbieders van mediadiensten die systematisch aan desinformatie, informatiemanipulatie en inmenging doen, onder wie aanbieders die onder zeggenschap staan van bepaalde derde landen, met inachtneming van de criteria die de Europese Raad voor mediadiensten met betrekking tot aanbieders van mediadiensten van buiten de EU moet ontwikkelen. Ter verduidelijking staat in de overweging dat de richtsnoeren regelingen kunnen bevatten in verband met de betrokkenheid van erkende maatschappelijke organisaties, met inbegrip van factcheckorganisaties, bij de evaluatie van de verklaringen of in verband met de raadpleging van nationale regulerende instanties of organen of coregulerings- of zelfregulerende instanties. Die betrokkenheid van erkende maatschappelijke organisaties zou bijvoorbeeld de mogelijkheid voor die organisaties kunnen inhouden om mogelijke gevallen van niet-naleving door aanbieders van mediadiensten van elementen van de verklaring, aan de aanbieders van zeer grote onlineplatforms te melden.

3. Deze richtsnoeren hebben tot doel om de toepassing van de regels te vergemakkelijken door aan te geven welke essentiële ontwerp- en operationele kenmerken de verklaringsfunctionaliteit moet hebben. Die kenmerken moeten ertoe bijdragen dat de verklaringsfunctionaliteit gemakkelijk te vinden, gemakkelijk te gebruiken en gemakkelijk toegankelijk is voor aanbieders van mediadiensten en moeten aanbieders van zeer grote onlineplatforms de noodzakelijke flexibiliteit bieden om de kenmerken van de functionaliteit aan te passen aan de specifieke kenmerken van hun diensten en bedrijfsmodellen.

4. Voor deze richtsnoeren heeft de Commissie een gerichte raadpleging gehouden onder belanghebbenden, waaronder vertegenwoordigers van aanbieders van zeer grote onlineplatforms, aanbieders van mediadiensten, maatschappelijke organisaties en factcheckorganisaties, en regulerende instanties.

5. Deze richtsnoeren weerspiegelen de interpretatie van de Commissie van artikel 18 van de Europese verordening mediavrijheid. Alleen het Hof van Justitie van de Europese Unie kan een definitieve en gezaghebbende uitlegging van het EU-recht geven.

([1]) Verordening (EU) 2024/1083 van het Europees Parlement en de Raad van 11 april 2024 tot vaststelling van een gemeenschappelijk kader voor mediadiensten op de interne markt en tot wijziging van Richtlijn 2010/13/EU (Europese verordening mediavrijheid) (PB L, 2024/1083, 17.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

([2]) Onlineplatforms met gemiddeld ten minste 45 miljoen maandelijks actieve gebruikers in de EU die door de Commissie als zeer grote onlineplatforms zijn aangewezen overeenkomstig artikel 33, lid 4, van Verordening (EU) 2022/2065 van het Europees Parlement en de Raad van 19 oktober 2022 betreffende een eengemaakte markt voor digitale diensten en tot wijziging van Richtlijn 2000/31/EG (digitaledienstenverordening) (PB L 277 van 27.10.2022, blz. 1).

6. In deel 2 van deze richtsnoeren worden het toepassingsgebied en het doel van deze richtsnoeren beschreven. In deel 3 worden de algemene kenmerken beschreven die de verklaringsfunctionaliteit volgens de Commissie minimaal moet hebben. Deel 4 bevat adviezen met betrekking tot hetgeen moet worden verklaard overeenkomstig artikel 18, lid 1, eerste alinea, punten a) tot en met g), van de Europese verordening mediavrijheid die zowel aanbieders van mediadiensten als aanbieders van zeer grote onlineplatforms kunnen helpen bij de indiening respectievelijk behandeling van een verklaring. In deel 5 gaat de Commissie nader in op andere aspecten die verband houden met de behandeling van verklaringen. Deel 6 bevat regelingen voor aanbieders van zeer grote onlineplatforms betreffende de raadpleging van regulerende instanties of organen of coregulerings- of zelfreguleringsmechanismen in gevallen waarin er "gerede twijfel" over bestaat of een aanbieder van mediadiensten artikel 18, lid 1, eerste alinea, punt d), van de Europese verordening mediavrijheid naleeft. Deel 7 bevat de richtsnoeren van de Commissie voor de wijze waarop de betrokkenheid van maatschappelijke organisaties, waaronder factcheckorganisaties, bij de beoordeling van de verklaringen in het algemeen kan worden geregeld.

2. **TOEPASSINGSGEBIED VAN DE RICHTSNOEREN**

7. Op grond van artikel 18, lid 1, van de Europese verordening mediavrijheid moeten aanbieders van zeer grote onlineplatforms de verklaringsfunctionaliteit beschikbaar stellen aan aanbieders van mediadiensten die ontvangers van hun diensten zijn. In overweging 53 van de Europese verordening mediavrijheid wordt verder verduidelijkt dat de verplichting voor aanbieders van zeer grote onlineplatforms om een verklaringsfunctionaliteit in te voeren, uitsluitend geldt voor aanbieders van zeer grote onlineplatforms die toegang bieden tot media-inhoud.

8. Voor het bepalen van de adressaten en de reikwijdte van de verplichtingen in artikel 18, lid 1, moeten naar de mening van de Commissie alle elementen van de definitie van "mediadienst" in de Europese verordening mediavrijheid in aanmerking moeten worden genomen. Op grond van artikel 2, punt 1), van de Europese verordening mediavrijheid is een mediadienst een dienst "waarbij het hoofddoel van de dienst of een losstaand gedeelte daarvan bestaat in het op enigerlei wijze ter informatie, vermaak of educatie leveren van programma's of perspublicaties aan het grote publiek onder de redactionele verantwoordelijkheid van een aanbieder van mediadiensten". Artikel 2, punt 1), van de Europese verordening mediavrijheid moet worden gelezen in samenhang met de definitie van "aanbieder van mediadiensten" in artikel 2, punt 2), waarin is bepaald dat onder een dergelijke aanbieder moet worden verstaan "een natuurlijke of rechtspersoon die als beroepsactiviteit een mediadienst aanbiedt […]". In overweging 9 van de Europese verordening mediavrijheid wordt benadrukt dat het beroepsmatige karakter van de activiteit een bepalend element is waarmee rekening moet worden gehouden bij het vaststellen of een aanbieder onder de definitie van "een natuurlijke of rechtspersoon die een mediadienst aanbiedt" valt. In dezelfde overweging wordt onderkend dat de activiteiten van aanbieders van mediadiensten op de interne markt verschillende vormen kunnen aannemen, en wordt aangegeven dat de definitie van "aanbieder van mediadiensten" aldus moet worden begrepen dat deze een breed spectrum aan professionele media-actoren omvat, waaronder freelancers.

9. Zoals uiteengezet in overweging 50 van de Europese verordening mediavrijheid, heeft artikel 18 van de Europese verordening mediavrijheid tot doel om de vrijheid en pluriformiteit van de media in de digitale omgeving te ondersteunen door de gevolgen van beslissingen over inhoudsmoderatie voor de redactionele integriteit van aanbieders van mediadiensten en voor de verspreiding van betrouwbare en volgens redactionele en professionele normen geproduceerde informatie, tot een minimum te beperken. Artikel 18 van de Europese verordening mediavrijheid strekt tot de bescherming van beroepsmatig verrichte journalistieke activiteiten van aanbieders van mediadiensten die redactionele verantwoordelijkheid over hun programma's of perspublicaties uitoefenen, met name wanneer die activiteiten betrekking hebben op aangelegenheden van algemeen belang, maatschappelijke kwesties of culturele verschijnselen die uiteindelijk bijdragen tot het publieke en democratische debat ([3]).

10. Bijgevolg is het vereiste van artikel 18, lid 1, van de Europese verordening mediavrijheid om de aldaar bedoelde functionaliteit in te voeren, gelezen in samenhang met overweging 53 van de Europese verordening mediavrijheid, van toepassing op aanbieders van zeer grote onlineplatforms die toegang verlenen tot media-inhoud, namelijk aanbieders van zeer grote onlineplatforms die informatie opslaan en onder het publiek verspreiden, waaronder begrepen programma's of perspublicaties die door aanbieders van mediadiensten volgens redactionele en professionele normen zijn geproduceerd, omdat het gezien het doel van die bepaling onevenredig zou zijn, en voor het bereiken van dat doel ook niet relevant, om dat vereiste ook te laten gelden voor andere aanbieders van zeer grote onlineplatforms, zoals onlinemarktplaatsen of platforms die inhoud voor volwassenen aanbieden.

([3]) Deze richtsnoeren laten onverlet de regels die van toepassing zijn op door aanbieders van mediadiensten aangeboden inhoud die reclame, met inbegrip van politieke reclame, of commerciële communicatie kan vormen, zoals gedefinieerd in andere wetgevingshandelingen van de EU, zoals de digitaledienstenverordening, Richtlijn 2010/13/EU van het Europees Parlement en de Raad van 10 maart 2010 betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de lidstaten inzake het aanbieden van audiovisuele mediadiensten (richtlijn audiovisuele mediadiensten), zoals gewijzigd bij Richtlijn (EU) 2018/1808 (PB L 95 van 15.4.2010, blz. 1) en Verordening (EU) 2024/900 van het Europees Parlement en de Raad van 13 maart 2024 betreffende transparantie en gerichte politieke reclame (PB L, 2024/900, 20.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/900/oj).

3. ALGEMENE KENMERKEN VAN DE VERKLARINGSFUNCTIONALITEIT

11. In dit deel worden richtsnoeren gegeven voor de invoering van de verklaringsfunctionaliteit. Het doel is om er zoveel mogelijk voor te zorgen dat aanbieders van zeer grote onlineplatforms de functionaliteit op een consistente en doeltreffende wijze invoeren, zonder afbreuk te doen aan de verschillende bedrijfsmodellen en specifieke kenmerken van elke aanbieder.

12. Zonder de functionaliteit die aanbieders van zeer grote onlineplatforms op grond van artikel 18, lid 1, van de Europese verordening mediavrijheid moeten invoeren, kunnen aanbieders van mediadiensten geen gebruik maken van de waarborgen tegen ongerechtvaardigde beslissingen over de moderatie van inhoud die als onverenigbaar met de algemene voorwaarden van de aanbieders van zeer grote onlineplatforms wordt beschouwd.

13. De functionaliteit moet een integraal onderdeel vormen van de infrastructuur van aanbieders van zeer grote onlineplatforms. Zij moet een specifiek en opvallend onderdeel van hun interface zijn, zodat aanbieders van mediadiensten de functionaliteit gemakkelijk kunnen vinden en er gemakkelijk toegang tot hebben, bv. via hun account op het platform.

14. De functionaliteit moet worden ontworpen in de vorm van een gestandaardiseerde vragenlijst die beschikbaar is in alle officiële talen van elke lidstaat waar aanbieders van zeer grote onlineplatforms hun diensten aanbieden. Deze vragenlijst moet bestaan uit een vooraf samengestelde lijst met selectievakjes die aanbieders van mediadiensten kunnen aanvinken om te verklaren dat zij voldoen aan de specifieke elementen vermeld in artikel 18, lid 1, eerste alinea, punten a) tot en met e), van de Europese verordening mediavrijheid. De vragenlijst moet dienstverleners in staat stellen de in artikel 18, lid 1, eerste alinea, punten f) en g), bedoelde informatie te verstrekken, bijvoorbeeld via een invulveld of een bijlage.

15. Aanbieders van zeer grote onlineplatforms moeten ervoor zorgen dat de functionaliteit aanbieders van mediadiensten de mogelijkheid biedt om voor alle accounts waarmee zij op een bepaald platform actief zijn, in één keer een verklaring af te geven. Dat zou de verklaring minder belastend maken voor aanbieders van mediadiensten die meerdere accounts op een bepaald platform beheren, aangezien zij dan niet voor elke account een afzonderlijke verklaring zouden moeten indienen.

16. Om te voorkomen dat verklaringen worden ingediend die automatisch door bots of andere geautomatiseerde software zijn ingevuld, moeten aanbieders van zeer grote onlineplatforms ervoor zorgen dat de functionaliteit beschikt over een functie waarmee aanbieders van mediadiensten hun verklaring kunnen dateren en elektronisch ondertekenen en tevens kunnen authenticeren en verifiëren door middel van een captcha of soortgelijke protocollen die zijn ontworpen om onderscheid te maken tussen menselijke gebruikers en geautomatiseerde software.

17. De functionaliteit moet ook een optionele functie bevatten waarmee aanbieders van mediadiensten, ter ondersteuning van hun verklaring, informatie kunnen uploaden waaruit blijkt dat zij voldoen aan hetgeen zij overeenkomstig artikel 18, lid 1, van de Europese verordening mediavrijheid hebben verklaard. Aanbieders van mediadiensten moeten kunnen aangeven of deze aanvullende ondersteunende informatie openbaar kan worden gemaakt. Aanbieders van mediadiensten kunnen hoe dan ook zelf beslissen of zij gebruik willen maken van deze optionele functie om aanvullende ondersteunende informatie te verstrekken. Het ontbreken van aanvullende ondersteunende informatie mag bijgevolg niet worden aangemerkt als grond om een verklaring onvolledig te achten of af te wijzen.

18. De door aanbieders van zeer grote onlineplatforms beheerde functionaliteit moet voorzien in de mogelijkheid om de aanbieder van mediadiensten die een verklaring heeft ingediend, meteen daarna automatisch een bericht van ontvangst te sturen. Dit bericht moet ook de contactgegevens van de aanbieder van het zeer grote onlineplatform bevatten, inclusief een e-mailadres waarmee de aanbieder van mediadiensten rechtstreeks en snel met eerstgenoemde kan communiceren, zoals vereist op grond van artikel 18, lid 3, van de Europese verordening mediavrijheid.

19. Aanbieders van mediadiensten moeten de status van hun verklaring via hun account op het platform kunnen volgen en beheren en hun verklaring op elk moment kunnen bijwerken, wijzigen of intrekken. Het bijwerken of wijzigen van een reeds aanvaarde verklaring mag niet meer moeite kosten dan het indienen van de oorspronkelijke verklaring en het moet ook niet nodig zijn om daarvoor een nieuwe verklaring in te dienen.

20. Aanbieders van zeer grote onlineplatforms moeten de ontvangen verklaringen openbaar maken in een gemakkelijk toegankelijk en machineleesbaar formaat. Hetzelfde moet gelden voor alle aanvullende ondersteunende informatie zoals bedoeld in punt 17, overeenkomstig het vereiste van artikel 18, lid 2, van de Europese verordening mediavrijheid.

21. Om de verklaringsfunctionaliteit onder de aandacht te brengen en het gebruik ervan te bevorderen, moedigt de Commissie aanbieders van zeer grote onlineplatforms aan om deze functionaliteit actief te promoten bij de ontvangers van hun diensten. Zij kunnen dit bijvoorbeeld doen door de functionaliteit in hun algemene voorwaarden op te nemen, door een algemene toelichting te geven op het indienen van een verklaring zodra de functionaliteit is ingevoerd of door het opzetten van een speciaal contactpunt hiervoor.

4. **AFZONDERLIJKE ELEMENTEN VAN DE VERKLARING**

22. In de volgende punten worden richtsnoeren gegeven voor bepaalde aspecten van de afzonderlijke in artikel 18, lid 1, eerste alinea, punten a) tot en met g), vermelde elementen die moeten zijn opgenomen in de door een aanbieder van mediadiensten ingediende verklaring.

4.1. **Elementen vermeld in artikel 18, lid 1, eerste alinea, punten a), b) en f)**

23. Overeenkomstig artikel 18, lid 1, eerste alinea, punten a), b) en f), van de Europese verordening mediavrijheid moet de functionaliteit aanbieders van mediadiensten de mogelijkheid bieden om te verklaren dat zij aanbieders van mediadiensten zijn en voldoen aan artikel 6, lid 1, van de Europese verordening mediavrijheid, en om hun juridische naam en contactgegevens te verstrekken, waaronder een e-mailadres — bij voorkeur een speciale mailbox om stabiele communicatie mogelijk te maken — waarmee de aanbieder van het zeer grote onlineplatform snel en rechtstreeks met hen kan communiceren.

24. Voor de behandeling van verklaringen en de identificatie van aanbieders van mediadiensten kunnen aanbieders van zeer grote onlineplatforms openbaar beschikbare EU-brede of nationale databanken raadplegen voor actuele en uitgebreide informatie over aanbieders van mediadiensten en hun eigendom. Dergelijke databanken zijn onder meer de Euromedia Ownership Monitor ([4]) en de nationale databanken voor media-eigendom die op grond van artikel 6, lid 2, van de Europese verordening mediavrijheid zijn opgezet. De Europese Raad voor mediadiensten ("de raad") zou de contacten tussen aanbieders van zeer grote onlineplatforms en de respectieve nationale autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor de nationale databanken kunnen vergemakkelijken.

25. Aanbieders van zeer grote onlineplatforms zouden ook MAVISE ([5]) kunnen raadplegen, een gecentraliseerde, vrij toegankelijke databank die wordt beheerd door het Europees Waarnemingscentrum voor de audiovisuele sector. MAVISE vermeldt het land dat rechtsmacht heeft over een aanbieder van audiovisuele mediadiensten waarvan het aanbod beschikbaar is in de Europese Economische Ruimte, overeenkomstig de richtlijn audiovisuele mediadiensten.

26. Aanbieders van mediadiensten zouden als onderdeel van de in punt 17 beschreven optionele functie een rechtstreekse link kunnen opnemen naar de in de punten 24 en 25 bedoelde databanken en naar de website die de op grond van artikel 6, lid 1, van de Europese verordening mediavrijheid vereiste informatie bevat.

4.2. **Elementen vermeld in artikel 18, lid 1, eerste alinea, punt c)**

27. Overeenkomstig artikel 18, lid 1, eerste alinea, punt c), van de Europese verordening mediavrijheid moet de functionaliteit aanbieders van mediadiensten de mogelijkheid bieden om te verklaren dat zij redactioneel onafhankelijk zijn van lidstaten, politieke partijen, derde landen en onder zeggenschap van derde landen staande of door derde landen gefinancierde entiteiten.

([4]) EurOMo (Euromedia Ownership Monitor).
([5]) MAVISE-databank.

28. Onder de in punt 17 beschreven optionele functie zouden aanbieders van mediadiensten ter zake relevante informatie kunnen uploaden, zoals de interne maatregelen, beleidslijnen of procedures die zijn vastgesteld om hun redactionele onafhankelijkheid te beschermen en te bevorderen. Zij zouden hiervoor inspiratie kunnen opdoen bij de aanbeveling van de Commissie inzake interne waarborgen voor redactionele onafhankelijkheid en transparantie over eigendom in de mediasector, die een niet-uitputtende en niet-cumulatieve catalogus van vrijwillige maatregelen bevat voor het waarborgen van de onafhankelijkheid en integriteit van redactionele beslissingen ([6]).

29. De in punt 17 beschreven optionele functie zou aanbieders van mediadiensten ook de mogelijkheid kunnen bieden om aan te geven dat zij aan geen enkele van de beperkende maatregelen die op dat moment door de EU zijn opgelegd wegens, onder andere, het ontbreken van redactionele onafhankelijkheid, zijn onderworpen ([7]).

4.3. **Elementen vermeld in artikel 18, lid 1, eerste alinea, punten d) en g)**

30. Overeenkomstig artikel 18, lid 1, eerste alinea, punt d), van de Europese verordening mediavrijheid, moet de functionaliteit aanbieders van mediadiensten de mogelijkheid bieden om te verklaren i) dat zij onderworpen zijn aan regelgevende voorschriften voor de uitoefening van redactionele verantwoordelijkheid in een of meer lidstaten en aan het toezicht van een bevoegde nationale regulerende instantie of een bevoegd nationaal regulerend orgaan, of ii) dat zij zich conformeren aan een coregulerings- of zelfreguleringsmechanisme voor redactionele normen dat breed wordt erkend en aanvaard in de betreffende mediasector in één of meer lidstaten.

31. Deze elementen zijn alternatief, niet cumulatief. Daarom hoeft een aanbieder van mediadiensten die verklaart onderworpen te zijn aan regelgevende voorschriften voor de uitoefening van redactionele verantwoordelijkheid en aan het toezicht van een bevoegde nationale regulerende instantie of een bevoegd nationaal regulerend orgaan, niet ook te verklaren dat hij zich conformeert aan een coregulerings- of zelfreguleringsmechanisme voor redactionele normen dat breed wordt erkend en aanvaard in de betreffende mediasector in een of meer lidstaten, en vice versa.

32. Onder de in punt 17 beschreven optionele functie zouden aanbieders van mediadiensten bewijs kunnen leveren ter ondersteuning van hetgeen zij hebben verklaard overeenkomstig artikel 18, lid 1, eerste alinea, punt d), van de Europese verordening mediavrijheid ([8]). Aanbieders van mediadiensten worden ook aangemoedigd om ondersteunende informatie te uploaden over het coregulerings- of zelfreguleringsmechanisme voor redactionele normen waaraan zij zich conformeren ([9]).

33. De Commissie is zich ervan bewust dat het ontwikkelingsniveau van coregulerings- of zelfreguleringsmechanismen van lidstaat tot lidstaat kan verschillen. Zij is in dit verband van mening dat de raad, als onderdeel van zijn algemene taak om de consistente en doeltreffende toepassing van de Europese verordening mediavrijheid te bevorderen, de ontwikkeling van doeltreffende, samenhangende en gecoördineerde nationale coregulerings- of zelfreguleringsinitiatieven zou kunnen bevorderen en vergemakkelijken, onder meer in het kader van de gestructureerde dialoog bedoeld in artikel 19 van de Europese verordening mediavrijheid.

34. Voor de toepassing van artikel 18 van de Europese verordening mediavrijheid worden coregulerings- en zelfreguleringsmechanismen geacht een doeltreffend beheer van redactionele normen, volledig onafhankelijk van staats-, politieke en commerciële belangen, te waarborgen, en hun activiteiten op een transparante wijze uit te voeren. Zij hebben vaak tot taak om overeenkomstig de toepasselijke ethische en professionele normen toezicht te houden op naleving.

35. Voorbeelden van dergelijke coregulerings- of zelfreguleringsmechanismen zijn nationale media- en persraden, alsook beroepsverenigingen die toezicht houden op de uitoefening van het beroep van journalist en redactionele normen beheren.

([6]) Aanbeveling (EU) 2022/1634 van de Commissie van 16 september 2022 inzake interne waarborgen voor redactionele onafhankelijkheid en transparantie over eigendom in de mediasector (PB L 245 van 22.9.2022, blz. 56.).

([7]) Voor een actuele lijst van beperkende maatregelen van de EU, zie: https://data.europa.eu/apps/eusanctionstracker/.

([8]) Bijvoorbeeld certificaten of andere relevante documentatie van de pers- of mediaraad of raad voor de ethiek die in een van de lidstaten is gevestigd, of een link naar de website van de betreffende raad.

([9]) Bijvoorbeeld over de maatregelen die via het mechanisme in kwestie zijn genomen om ervoor te zorgen dat de via het mechanisme vastgestelde normen worden nageleefd en dat bij klachten over niet-naleving de procedures voor de oplossing en follow-up van die klachten worden gevolgd.

36. Overeenkomstig artikel 18, lid 1, eerste alinea, punt g), van de Europese verordening mediavrijheid moet de functionaliteit aanbieders van mediadiensten de mogelijkheid bieden om contactgegevens te verstrekken, met inbegrip van namen, e-mailadressen en telefoonnummers, van de relevante contactpunten van de bevoegde nationale regulerende instanties of organen of van de vertegenwoordigers van de in artikel 18, lid 1, eerste alinea, punt d), van de Europese verordening mediavrijheid bedoelde coregulerings- of zelfreguleringsmechanismen. De raad wordt in verband hiermee aangemoedigd om aanbieders van mediadiensten en aanbieders van zeer grote onlineplatforms bij te staan door een actuele lijst van de bevoegde nationale regulerende instanties of organen te verstrekken en door informatie te verzamelen over de relevante coregulerings- en zelfreguleringsmechanismen die in de lidstaten actief zijn.

4.4. **Elementen die verband houden met de voorwaarde van artikel 18, lid 1, eerste alinea, punt e)**

37. De onderstaande richtsnoeren voor de toepassing van artikel 18, lid 1, eerste alinea, punt e), van de Europese verordening mediavrijheid laten artikel 50 van de verordening artificiële intelligentie (Verordening (EU) 2024/1689) ([10]) onverlet, net als eventuele richtsnoeren of praktijkcodes die zijn uitgevaardigd op grond van artikel 50, lid 7, en artikel 96, lid 1, eerste alinea, punt d), van die verordening.

38. Overeenkomstig artikel 18, lid 1, eerste alinea, punt e), van de Europese verordening mediavrijheid moet de functionaliteit aanbieders van mediadiensten de mogelijkheid bieden om te verklaren dat zij geen inhoud verstrekken die is gegenereerd door artificiële-intelligentiesystemen zonder deze aan menselijke toetsing of redactionele controle te onderwerpen.

39. Als onderdeel van het in punt 17 beschreven optionele functie zouden aanbieders van mediadiensten informatie kunnen delen over hun praktijken met betrekking tot menselijke toetsing of redactionele controle van door artificiële-intelligentiesystemen gegenereerde inhoud.

40. Die informatie kan bijvoorbeeld betrekking hebben op specifieke personen met een bepaalde functie binnen de organisatie van een aanbieder van mediadiensten die zijn belast met de redactionele controle van door artificiële-intelligentiesystemen gegenereerde inhoud of met het nemen van redactionele verantwoordelijkheid voor dergelijke inhoud.

41. Hoe dan ook herinnert de Commissie eraan dat de door artikel 18 van de Europese verordening mediavrijheid aan aanbieders van mediadiensten geboden bescherming met betrekking tot inhoudsmoderatie door aanbieders van zeer grote onlineplatforms, waarbij laatstgenoemden de levering van hun onlinetussenhandelsdiensten met betrekking tot die inhoud schorsen, zich uitstrekt tot alle door aanbieders van mediadiensten verstrekte inhoud, met inbegrip van inhoud die door artificiële-intelligentiesystemen is gegenereerd of gemanipuleerd, op voorwaarde dat aanbieders van mediadiensten deze onderwerpen aan menselijke toetsing of redactionele controle, zoals aangegeven in hun verklaringen.

5. **ANDERE ASPECTEN VAN DE BEHANDELING VAN VERKLARINGEN**

42. Teneinde ervoor te zorgen dat de ingediende verklaringen binnen een redelijke termijn en zonder onnodige vertraging worden behandeld, zoals vereist op grond van artikel 18, lid 3, laatste zin, van de Europese verordening mediavrijheid, moeten aanbieders van zeer grote onlineplatforms verklaringen individueel en continu verwerken in volgorde van ontvangst. Zij mogen met name geen termijn aan de indiening en verwerking van verklaringen stellen.

43. Het besluit om een verklaring te aanvaarden, af te wijzen of ongeldig te verklaren moet uitsluitend worden gebaseerd op hetgeen overeenkomstig artikel 18, lid 1, van de Europese verordening mediavrijheid is verklaard. Het besluit om een verklaring te aanvaarden, af te wijzen of ongeldig te verklaren mag niet afhankelijk worden gesteld van de vraag of de inhoud van de aanbieder van mediadiensten in overeenstemming is met de algemene voorwaarden van de aanbieder van het zeer grote onlineplatform.

([10]) Verordening (EU) 2024/1689 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot vaststelling van geharmoniseerde regels betreffende artificiële intelligentie en tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 300/2008, (EU) nr. 167/2013, (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 en (EU) 2019/2144 en de Richtlijnen 2014/90/EU, (EU) 2016/797 en (EU) 2020/1828 (verordening artificiële intelligentie) (PB L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj).

44. Aanbieders van zeer grote onlineplatforms kunnen een eerder aanvaarde verklaring alleen ongeldig verklaren als de betreffende aanbieder van mediadiensten niet langer voldoet aan een of meer van de elementen die in de verklaring zijn opgenomen overeenkomstig artikel 18, lid 1, eerste alinea, punten a) tot en met e), van de Europese verordening mediavrijheid.

45. Teneinde mogelijke gevallen van niet-naleving met betrekking tot verklaringen gemakkelijker te kunnen vaststellen, kan de bevoegde nationale regulerende instantie of het bevoegde nationale regulerende orgaan, of het coregulerings- of zelfreguleringsmechanisme, aan aanbieders van zeer grote onlineplatforms melden wanneer een aanbieder van mediadiensten niet voldoet aan een of meer van de elementen die in de verklaring zijn opgenomen overeenkomstig artikel 18, lid 1, van de Europese verordening mediavrijheid. Een dergelijk verzuim kan in overeenstemming met overweging 53 van de Europese verordening mediavrijheid ook worden gemeld door maatschappelijke organisaties zoals bedoeld in punt 57, waaronder factcheckorganisaties.

46. Wanneer een maatschappelijke organisatie zoals bedoeld in punt 57, waaronder factcheckorganisaties, melding maakt van niet-naleving van een of meer van de overeenkomstig artikel 18, lid 1, van de Europese verordening mediavrijheid opgegeven elementen, moeten aanbieders van zeer grote onlineplatforms bevestiging hierover vragen aan de bevoegde nationale regulerende instantie, het bevoegde nationale regulerende orgaan of het relevante coregulerings- of zelfreguleringsmechanisme.

47. Aanbieders van zeer grote onlineplatforms moeten er in dit verband voor zorgen dat een menselijk contactpunt beschikbaar is voor het uitwisselen van informatie met aanbieders van mediadiensten, bevoegde nationale regulerende instanties of organen of relevante coregulerings- of zelfreguleringsmechanismen, en maatschappelijke organisaties zoals bedoeld in punt 57, waaronder factcheckorganisaties.

48. Wanneer een verklaring wordt afgewezen of ongeldig wordt verklaard, moeten aanbieders van zeer grote onlineplatforms de betreffende aanbieder van mediadiensten daarvan onverwijld in kennis stellen. Bij het informeren van de betreffende aanbieder van mediadiensten moeten aanbieders van zeer grote onlineplatforms aangeven waarom de verklaring is afgewezen of ongeldig is verklaard en verwijzen naar de rechtsmiddelen waarover aanbieders van mediadiensten uit hoofde van artikel 18, lid 7, van de Europese verordening mediavrijheid beschikken.

6. **RAADPLEGING VAN NATIONALE REGULERENDE INSTANTIES OF ORGANEN OF COREGULERINGS- OF ZELFREGULERINGSMECHANISMEN BIJ GEREDE TWIJFEL**

49. Overeenkomstig artikel 18, lid 1, laatste alinea, van de Europese verordening mediavrijheid moeten aanbieders van zeer grote onlineplatforms, wanneer er gerede twijfel over bestaat of een aanbieder van mediadiensten voldoet aan hetgeen hij heeft verklaard overeenkomstig artikel 18, lid 1, eerste alinea, punt d), van de Europese verordening mediavrijheid, namelijk dat hij onderworpen is aan regelgevende voorschriften voor de uitoefening van redactionele verantwoordelijkheid in één of meer lidstaten en aan het toezicht van een bevoegde nationale regulerende instantie of een bevoegd nationaal regulerend orgaan, of dat hij zich conformeert aan een coregulerings- of zelfreguleringsmechanisme voor redactionele normen dat breed wordt erkend en aanvaard in de betreffende mediasector in één of meer lidstaten, bevestiging hierover vragen bij de betrokken nationale regulerende instantie of het betrokken nationale regulerende orgaan of het betrokken coregulerings- of zelfreguleringsmechanisme.

50. In overweging 53 van de Europese verordening mediavrijheid wordt toegelicht dat de aanbieder van een zeer groot onlineplatform door contact op te nemen met de nationale regulerende instantie of het nationale regulerende orgaan, of het coregulerings- of zelfreguleringsmechanisme, kan nagaan of de aanbieder van mediadiensten onderworpen is aan regelgevende voorschriften dan wel zich conformeert aan coregulerings- of zelfreguleringsmechanismen. In die overweging wordt aangegeven dat aanbieders van zeer grote onlineplatforms in voorkomend geval gebruik zouden kunnen maken van de beschikbare informatie over naleving van de toepasselijke vereisten en conformering aan de betreffende mechanismen, zoals door de sector ontwikkelde normen of andere toepasselijke gedragscodes.

51. In dit verband zou sprake zijn van “gerede twijfel” wanneer aanbieders van zeer grote onlineplatforms op basis van de door een aanbieder van mediadiensten in zijn verklaring verstrekte informatie niet met zekerheid kunnen vaststellen of deze onderworpen is aan regelgevende voorschriften of zich houdt aan vereisten gebaseerd op co- of zelfregulering. Dat is bijvoorbeeld het geval wanneer informatie over het lidmaatschap van persraden niet openbaar beschikbaar is of de aanbieder van mediadiensten niet voorkomt in openbaar beschikbare registers van de bevoegde nationale regulerende instantie die of het bevoegde nationale regulerende orgaan dat in de verklaring is opgegeven.

52. Wanneer een bevoegde nationale regulerende instantie of een bevoegd nationaal regulerend orgaan uit hoofde van artikel 18, lid 1, laatste alinea, van de Europese verordening mediavrijheid, wordt geraadpleegd, moet die instantie of dat orgaan bevestigen of de betreffende aanbieder van mediadiensten onderworpen is aan regelgevende voorschriften voor de uitoefening van redactionele verantwoordelijkheid en aan het toezicht van die instantie of dat orgaan. Daarvoor kan de bevoegde nationale regulerende instantie of het bevoegde nationale regulerende orgaan het volgende in aanmerking nemen: i) de nationale regels die op de aanbieder van mediadiensten van toepassing zijn; ii) de criteria op basis waarvan de aanbieder van mediadiensten onder de (regulerende) bevoegdheid van die instantie of dat orgaan valt; iii) de beschikbare nationale registers of lijsten waarin de aanbieder van mediadiensten is opgenomen; en iv) de toepasselijke bepalingen die zien op de regulerende bevoegdheden welke die instantie of dat orgaan ten aanzien van de aanbieder van mediadiensten kan uitoefenen.

53. Voor de bevestiging bedoeld in artikel 18, lid 1, laatste alinea, van de Europese verordening mediavrijheid, kan een coregulerings- of zelfreguleringsmechanisme dat in een of meer lidstaten breed wordt erkend en aanvaard in de mediasector, informatie in aanmerking nemen over de naleving door de aanbieder van mediadiensten van de toepasselijke redactionele normen.

54. Die informatie kan onder meer betrekking hebben op de vraag of de aanbieder van mediadiensten lid is van het mechanisme of onder het werkingsgebied van het mechanisme valt, of onderworpen is aan gedragscodes dan wel partij is bij andere instrumenten waarin de toepasselijke redactionele normen zijn vastgelegd.

55. Wanneer een bevoegde nationale regulerende instantie of bevoegd nationaal regulerend orgaan of een coregulerings- of zelfreguleringsmechanisme door een aanbieder van een zeer groot onlineplatform is geraadpleegd en heeft bevestigd dat de aanbieder van mediadiensten onderworpen is aan regelgevende voorschriften of zich houdt aan vereisten gebaseerd op co- of zelfregulering, dan moet de verklaring onmiddellijk worden aanvaard, mits ook aan alle andere in artikel 18, lid 1, van de Europese verordening mediavrijheid vermelde elementen is voldaan.

7. **BETROKKENHEID VAN MAATSCHAPPELIJKE ORGANISATIES EN FACTCHECKORGANISATIES**

56. Maatschappelijke organisaties en factcheckorganisaties kunnen een belangrijke rol spelen bij de bestrijding van desinformatie en buitenlandse informatiemanipulatie en inmenging. Zij kunnen helpen bij het beoordelen en verifiëren van online-inhoud en ertoe bijdragen dat het publiek toegang heeft tot nauwkeurige en betrouwbare informatie.

57. In overeenstemming met overweging 53 van de Europese verordening mediavrijheid moedigt de Commissie aanbieders van zeer grote onlineplatforms aan om, teneinde het risico op mogelijk misbruik van de functionaliteit tot een minimum te beperken, samen te werken met maatschappelijke organisaties die over relevante expertise en kennis op het gebied van de media beschikken, en zich te houden aan de normen inzake methodologie, ethiek en transparantie. Voorbeelden van dergelijke organisaties zijn: i) maatschappelijke organisaties die zich op EU- of nationaal niveau inzetten voor mediavrijheid en mediapluriformiteit; ii) organisaties voor mediageletterdheid; en iii) factcheckorganisaties, zoals die welke deel uitmaken van het Europees Waarnemingscentrum voor digitale media (EDMO) ([11]) of het European Fact-Checking Standards Network (EFCSN) ([12]).

58. Aanbieders van zeer grote onlineplatforms moeten overwegen speciale kanalen op te zetten voor het raadplegen en delen van informatie met relevante organisaties, zoals de in het vorige punt bedoelde organisaties. Aanbieders van zeer grote onlineplatforms zouden in dit verband een specifiek contactpunt kunnen oprichten waar die organisaties melding kunnen maken van gevallen van niet-naleving die zij bij de evaluatie van de algemeen toegankelijke verklaringen hebben vastgesteld.

59. Daartoe moeten aanbieders van zeer grote onlineplatforms overwegen om een feedbackmechanisme op te zetten zodat op meldingen van relevante organisaties, zoals de in punt 57 bedoelde organisaties, een passende follow-up kan worden gegeven. Die zou ten minste moeten bestaan uit het sturen van een bevestiging van ontvangst van de melding en het verstrekken van informatie over de follow-up die aan de melding is gegeven.

([11]) EDMO | Europees Waarnemingscentrum voor digitale media.
([12]) EFCSN | European Fact-Checking Standards Network Project – European Fact-Checking Standards Network Project.

60. De samenwerking tussen aanbieders van zeer grote onlineplatforms en relevante organisaties, zoals de in punt 57 bedoelde organisaties, moet transparant zijn. Om dat te bereiken zouden de aanbieders van zeer grote onlineplatforms een lijst openbaar kunnen maken van de organisaties waarmee zij samenwerken.

61. De Commissie moedigt relevante organisaties, zoals de in punt 57 bedoelde organisaties, aan om op te treden als tussenpersoon tussen aanbieders van zeer grote onlineplatforms en personen, academici, onderzoekers en andere belanghebbenden die een mogelijk geval van niet-naleving hebben vastgesteld met betrekking tot hetgeen een aanbieder van mediadiensten overeenkomstig artikel 18, lid 1, van de Europese verordening mediavrijheid heeft verklaard en dat nader moet worden bekeken. In dergelijke gevallen moeten relevante organisaties, zoals de in punt 57 bedoelde organisaties, gebruikmaken van de beschikbare kanalen voor raadpleging en informatie-uitwisseling, zoals voorzien in dit deel, om de mogelijke niet-naleving onder de aandacht te brengen van aanbieders van zeer grote onlineplatforms.

62. De Commissie is van mening dat de raad zou moeten bijdragen aan het in kaart brengen van de meest relevante organisaties die met aanbieders van zeer grote onlineplatforms zouden kunnen samenwerken. Die samenwerking zou kunnen plaatsvinden in het kader van de gestructureerde dialoog tussen aanbieders van zeer grote onlineplatforms, vertegenwoordigers van aanbieders van mediadiensten en vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld, zoals bedoeld in artikel 19, lid 1, van de Europese verordening mediavrijheid.

8. **CONCLUSIES**

63. De Commissie zet zich er volledig voor in dat artikel 18 van de Europese verordening mediavrijheid doeltreffend wordt toegepast. Het doel van deze richtsnoeren is de uitrol van de in artikel 18, lid 1, van de Europese verordening mediavrijheid bedoelde verklaringsfunctionaliteit te vergemakkelijken, ten behoeve van alle belanghebbenden.

64. De Commissie zal toezien op de uitvoering van deze richtsnoeren, waarbij rekening zal worden gehouden met daarmee verband houdende ontwikkelingen en ervaringen, zoals besproken in het kader van de gestructureerde dialogen bedoeld in artikel 19, lid 1, van de Europese verordening mediavrijheid, en zal deze zo nodig herzien.